

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 649. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_309A-txt-shoot-idm14299.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Uden nu her enten at forudsætte, hvad der maaskee var feil, at Göthe er oprindelig en Frankfurter, eller, hvad der vel maa være sandt, men ikke saa lige lader sig bevise, at Frankfurt er oprindelig *frankisk*, nødes man til at regne Göthe indvortes til de *tydske Franker*, eller frankiske Tydskere, og om man heller vilde sige, at han staaer som Udtrykket for den høieste *Forklaring*, alle Stammerne i Tydskland ere komne til med hinanden, vilde det, fra Aandens Side, neppe gjøre synderlig Forskjel. Hvad Shakspear har virket paa Göthe, lærer man vel bedre af Götz von Berlechingen, end af Vilhelm Meister, men at de i Grunden slet ikke kom overeens, lærer man flux af dem begge. Langt dybere blev Göthe ustridig grebet af Ossian, som Verther bevidner, men at han ikke gad leve længe med Verther, er klart deraf, at han skjød ham, siden har han synlig stræbt at følge sin egen Natur, og aabenbare den i saa vakker og afvejlende en Skikkelse som mueligt. Denne Bestræbelse er det den tydske Læse-Verden har kronet med overordenligt Bifald, og, skjøndt Göthe anseer det kun for lidt, turde det dog være lidt meer end den fortjente, saa herom ikke burde siges mere, end hvad der jo 650er sagt, at man bør kalde ham den tydske, eller vel tydeligere den *virkelige*, Voltaire; thi hvad Voltaire kun havde Skin af, finde vi hos Göthe: Magt til at sætte *Glands* paa hvad han vil. Denne Konst er imidlertid saavel for sit Udsprings, som for sine Følgers Skyld heel mærkværdig; thi saaledes at forgylde med *Aande*, kan Ingen, i hvem ikke en ægte Kraft er smeltet, og det vilde i denne Henseende uidentivl være træffende sagt, at Göthe forgylde med den døende Verthers inddrukne Aande; thi at en ægte Kraft, skjøndt ikke ved de reneste Luer, smeltede i Verther, er unægteligt, og at Göthes *Glands* er kold og død, vilde ligesaa vanskelig lade sig afbevise, som at han med den har i sine *Værker* stræbt at adle megen Ureenhed. Hvad nu Følgen maa vorde, hvor dette ansees for Poesiens rette Bestemmelse, og Konstens Triumph, er let at gjætte, og Qvadraten hvori den Göthiske Konst udgjør den poetiske Side er nem at construere; thi den foromtalde Trekant behøver blot at komme paa Benene, for ganske naturlig at søge og finde sin skjønne Side at betragtes fra. Den dybere Betydning af Göthes Konst, saavelsom navnlig af hans *Faust*, og hans chemiske Sammentræk og Sammentræf, eller Valgslægtskaber, turde da vel endnu vente en Stund paa sin Forklaring, og Historien saae gjerne at det aldrig kom saavidt, thi hvor Göthes *Natur-Historie* bliver Tidens Dronning, er Saga naturligviis dømt fra 651Thronen. Vil man i det Enkelte have et klart Beviis paa, hvad der ellers i det Hele er klart nok: med hvilken Fornemhed Göthe seer Historien over Skuldrene, og agter den ikke engang værd at bekæmpe, men kun at bruge til en Form at støbe sin egen velbehagelige Roman i, da er hermed sagt, hvor det kan findes, og Historien vender sig, ikke mindre fornem, fra den forfængelige Konstner, med et Fingerpeeg paa Voltaire, der paa sin Viis ligeledes satte Historien Stolen for Dørren, og blev derved naturligviis fri for dens Lovtale, men kunde dog ligesaa lidt overleve den, som undgaae dens Efter-Tale.